

2. ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՇՏԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

Ցանկացած երկրի համար, անկախ նրա հասարակարգի և մասնավորապես տնտեսակարգի առանձնահատկություններից, անհրաժեշտություն է պարբերաբար մարդահամարներ անցկացնելը: Այդ են վկայում նաև ՄԱԿ-ի հազարամյակի հանձնարարականները: ԼՂՀ 2005թ. անցկացված առաջին մարդահամարից հետո Արցախում տեղի են ունեցել սոցիալ-տնտեսական ու ենթակառուցվածքային փոփոխություններ, բնակչության թվաքանակի, տեղաբաշխման, նրա սոցիալ-ժողովրդագրական, տնտեսական ակտիվության, տնային տնտեսությունների բնակչության պայմանների, աղքատության մակարդակի ու բնույթի, կենսամակարդակի, տարածաշրջանային և տնտեսական գործունեության առանձին ոլորտների բևեռացվածության և այլ բնութագրիչների էական փոփոխություններ: Գաղտնիք չէ, որ 21-րդ դարակիզբը Արցախում նշանավորվեց զանգվածային սեփականաշնորհման գործընթացի ավարտով, ֆինանսական և քվազիֆիսկալ ոլորտների նկատմամբ վստահության ճգնաժամի հաղթահարմամբ, զանգվածային շինարարական գործընթացներով, կացարանների և այլ շինությունների հասցեային տնտեսություններում զգալի փոփոխություններով, սեփականության իրավունքի նկատմամբ վստահության և այդ ոլորտում գործարքների աճով: Բնակչության տնտեսական ակտիվության դրսևորումների ձևերում ավելի զգայունակ դարձավ ձեռնարկատիրական իրավունքի իրացումը՝ ավելի լայն ճանապարհ հարթելով ազատական տնտեսակարգի կառուցման համար: Տնտեսական և սոցիալական բարեփոխումների ուղի բռնած Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության համար շատ կարևոր է ապահովել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում մարդահամարների պարբերաբար անցկացումը, քանզի դրանց արդյունքներն էական նշանակություն կունենան յուրաքանչյուր տասնամյակում երկրի պետական և տնտեսական քաղաքականության մշակման, պլանավորման և կառավարման համար, ինչպես նաև հնարավորություն կտան ուսումնասիրել հասարակական ու տնտեսական զարգացման մակարդակներում տեղ գտած փոփոխությունները և կանխորոշել հետագա առաջընթացի նոր ուղղություններն ու սկզբունքները: Այդ գործընթացները վերլուծելու, գնահատելու և կառավարելու համար անհրաժեշտ է ճշգրիտ և հավաստի տեղեկատվություն բնակչության թվաքանակի, աշխարհագրական տեղաբաշխման, նրա սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրի, զբաղվածության (տնտեսական ակտիվության), տնային տնտեսությունների

բնակության պայմանների և այլ բնութագրիչների վերաբերյալ, քանզի նշված կտրվածքներով և հատկանիշներով ամբողջական տեղեկությունների ստացման հիմնական աղբյուրը մարդահամարներն են: Հաշվի առնելով վերոհիշյալը, «Մարդահամարի մասին» ԼՂՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջները, ինչպես նաև առնվազն տասնամյակը մեկ մարդահամար անցկացնելու նախկին փորձն ու միջազգային առաջարկությունները՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հերթական մարդահամարի անցկացման ժամկետը սահմանվեց **2015 թվականի դեկտեմբերի 1-9-ը ներառյալ**: Մարդահամարի նախապատրաստման, անցկացման և նյութերի մեքենայական մշակման պատասխանատուն, «Մարդահամարի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն, հանդիսանում է վիճակագրության պետական լիազոր մարմինը՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայությունը: Մարդահամարի նախապատրաստման, անցկացման և նյութերի մշակման գործընթացները կազմակերպելու համար Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վիճակագրության պետական խորհրդի 2015 թվականի փետրվարի 10-ի թիվ 8-Ն որոշմամբ ստեղծվեց մարդահամարի գործառնական ստորաբաժանում՝ վարչության կարգավիճակով (այսուհետ՝ մարդահամարի վարչություն):

Մարդահամարի վարչությունը բաղկացած էր 2 բաժիններից՝

1. Մարդահամարի բաժին

2. Ստեփանակերտ քաղաքի մարդահամարի բաժին:

Մարդահամարի անցկացումն իրենից ներկայացնում է բազմաբնույթ և իրար հաջորդող փոխկապակցված միջոցառումների շարք, որոնց իրականացումն առնչվում է կառավարության, տարբեր նախարարությունների, գերատեսչությունների ու կազմակերպությունների անմիջական մասնակցության հետ: Այդ պատճառով, ինչպես նաև «Մարդահամարի մասին» ԼՂՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի և ԼՂՀ կառավարության 2015 թվականի փետրվարի 24-ի թիվ 97-Ա որոշման համաձայն՝ ստեղծվեցին 2015թ. մարդահամարի կազմակերպման ու անցկացման համապետական, Ստեփանակերտ քաղաքի և շրջանային հանձնաժողովները: «Մարդահամարի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի համաձայն մարդահամարի անցկացման մեթոդաբանությունն ու կազմակերպման գործընթացները, հրահանգչական փաստաթղթերը, ինչպես նաև տվյալների ծածկագրման և մեքենայական մշակման տեխնոլոգիական գործընթացները փորձարկելու նպատակով **2015թ. մարտի 17-26-ը ներառյալ** անցկացվեց փորձնական մարդահամար: